Bibehåll taktisk rörlighet med bättre eldkraft

av Carl Olsson

Résumé

The defense of Sweden's subarctic environment sets high demands on the tactical mobility within the mechanised battalion. The environment limits the main battle tanks in the mechanised battalion to the sparse road network. Through a perspective of defense, the combat within the environment will result in constant duels with the enemy. Sweden's numerically limited main battle tanks will likely be eliminated in the end and therefore the mechanised battalion's biggest fire power will be lost. How can a hostile advance through a subarctic environment be prevented when the enemy is numerically superior? By acquiring new combat vehicles specifically developed for the subarctic environment, new tactical possibilities are created. CV90120 is a system that maintains tactical mobility while possessing the ability to eliminate the main battle tanks of the enemy. Many arguments for the acquisition can be derived when NATO prioritizes arctic units within the arctic region. Tactical mobility in a subarctic environment will always be relevant in a military context, hence it is clear that the CV90120 will increase Sweden's abilities and therefore the abilities within NATO. CV90120 will give Sweden and NATO a stronger defence in a subarctic environment with maintained tactical mobility and better fire power.

FÖRSVARET AV NORRA Sverige ställer höga krav på manöverbataljonernas stridsfordon och deras taktiska rörlighet. Den subarktiska miljön begränsar manövrering av de tyngsta stridsfordonen till det glesa vägnätet. Genom att nyttja avsedda stridsfordon för Norrlands subarktiska klimat kan chefer taktisera med sina förband utanför den befintliga infrastrukturen och uppnå framgång. Försvarsmaktens CV90 (stridsfordon 90) är ett effektivt fordon att manövrera i denna miljö på grund av dess goda terrängframkomlighet. Detta skapar ett användbart verktyg till chefer för att lösa ställda uppgifter. Manöverbataljonens stridsvagnar är däremot mestadels begränsade till det befintliga vägnätet, vilket innebär att bataljonens största eldkraft möter hoten frontalt.

Stridsvagnarnas strid kan därför antas utspela sig genom konstanta duellsituationer längs det glesa vägnätet. Detta kan styrkas genom *Handbok Markstrid – Motståndaren*, där det konstateras att motståndarens mekaniserade bataljon anfaller på en bredd om två till tre kilometer, vilket kan ses som längs två vägar.[1] Den fientliga mekaniserade bataljonen anfaller med stridsvagn i tät, vilket vi bemöter med stridsvagn i tät.[2] Sverige har begränsad förmåga att möta dessa hot aggressivt då vi inte besitter tillräckligt många stridsvagnar. Dessutom kommer avskräckning i den arktiska regionen vara relevant i en

Nato-kontext, vilket innebär mer subarktisk terräng för våra förband. Stående mekaniserade förband i norra Sverige behöver därför stridsfordon som inte kompromissar taktisk rörlighet med eldkraft. Det blir således ett taktiskt problem för mekaniserade förband som löser uppgifter i ett subarktiskt klimat när delar av manöverbataljonerna inte kan nyttja terrängen till egen fördel för att manövrera ut sin motståndare.

Nya stridsfordon, nya taktiska möjligheter

Hur kan ett fientligt anfall längs vägar i subarktiskt klimat hindras när motståndaren är numerärt överlägsen? Svenska stridsvagnar kommer att ta förluster i duellsituationer, och problematiken uppstår när motståndaren kontinuerligt kan få fram nya stridsvagnar. Samtidigt har vi en begränsad mängd stridsvagnar för att fortsatt hindra ett fientligt anfall med en mekaniserad bataljon när vi tagit förluster. Problemet ligger i arméns tyngsta fordon och dess begränsade taktiska rörlighet inom ramen för nuvarande mekaniserade förband. Genom att införskaffa CV90120 kan dessa bataljoner bibehålla hög taktisk rörlighet samtidigt som förbanden inte kompromissar med eldkraft. Med en 120 mm kanon och chassi som är byggt på samma plattform som CV90 har Försvarsmakten ytterligare ett bra verktyg för militära chefer att möta fientliga anfall.[3] Detta stridsfordon ger chefer möjlighet att bibehålla den taktiska rörligheten utanför befintlig infrastruktur och kan nedkämpa fientliga stridsvagnar från alla riktningar. Lösningen för att hindra ett fientligt anfall i subarktisk miljö är CV90120, då den besitter taktisk rörlighet och kan leverera eldkraft likt våra egna stridsvagnar.

Ökad förmåga för Sverige och Nato

Varför ska då Försvarsmakten införskaffa ett nytt stridsfordon när befintliga vagnar redan har förmåga att nedkämpa motståndarens tunga system? Argument för att införskaffa CV90120 till Försvarsmaktens norra mekaniserade förband presenteras nedan. Uppenbara argument som behovet att bibehålla krigföringsförmågan efter skänkta vagnar till Ukraina utelämnas. Argumenten avser främst de taktiska möjligheter och effekter CV90120 kan får inom ramen för mekaniserad strid i subarktisk miljö.

1. FMV har tecknat ett nytt avtal gällande nya CV90. Dessa skiljer sig avseende systemets utförande från tidigare versioner. Nya CV90 som beställts av BAE Systems Hägglunds har en 35 mm automatkanon.[4] Detta innebär en lägre kaliber med ett system som redan har begränsat genomslag på fientliga stridsvagnar. Detta innebär att de nya CV90 kommer att få det svårare att nedkämpa en anfallande mekaniserad bataljon. Med CV90120 som komplement till nya CV90 kommer chefer för manöverbataljonerna att kunna möta hotet från fiendens stridsvagnar med samma taktiska rörlighet som nuvarande CV90. Det skapar således möjligheter till att genomföra lokala omfattningar när systemen har förmåga att framrycka i tät skog och djup snö. På så sätt uppnås en synergieffekt av att dela samma plattform för stridsfordonssystem, då eldkraft och taktisk rörlighet kan kombineras mer effektivt.
2. Synergieffekt av chefers förståelse kan även ske när systemen liknar varandra och har liknande taktiska fördelar och begränsningar. När förståelsen för systemets förmågor och begränsningar finns

kan chefer taktisera effektivare för att möta ett fientligt anfall. Förståelsen av den stridstekniska rörligheten på CV90120 kommer att finnas på bataljonsnivå när chefer tidigare verkat på plutons- och kompaninivån. Således uppstår en gemensam förståelse på samtliga nivåer som grundar sig i att systemet bygger på samma plattform. Införskaffandet av CV90120 kommer att skapa denna förståelse på samtliga nivåer. Idag är det ovanligt att en bataljonschef har förståelse för den stridstekniska rörligheten på både CV90 och stridsvagn, då de oftast enbart är utbildad i ett av systemen. Resultatet av den delade förståelsen kommer att bidra till en mer effektiv krigföringsförmåga i den subarktiska miljön.

3. Subarktiska förband i den arktiska regionen är något som prioriteras inom Nato då regionen innehåller signifikanta strategiska intressen.[5] Efter Sveriges medlemskap i Nato kan det förväntas att Sverige får uppgifter i den arktiska regionen tillsammans med andra länder inom försvarsalliansen. Nato ställer därför krav på Sverige att kunna lösa tilldelade uppgifter i den arktiska regionen. Sverige tillsammans med Finland utgör den norra flanken för Nato och är närmaste länder till den arktiska regionen. Detta kan sedan kopplas till Sveriges förmåga att fortsatt lösa ställda uppgifter i subarktisk miljö. CV90120 är förmågehöjande till den subarktiska förmågan, för Sverige och därför även för Nato. Svenska CV90 börjar närma sig 40 år sedan införskaffandet, vilket tyder på att plattformen fungerar för det ändamål den är avsedd. Däremot har det skett en omfattande teknikutveckling sedan införskaffandet av CV90, något som kompenseras genom renovering av vagnarna, i syfte att förlänga livstiden.

   Nya stridsfordonssystem är därför relevant att införskaffa för att man inte ska behöva möta en teknologiskt överlägsen motståndare. Tillsammans med upprustningen som sker i hela Försvarsmakten behöver Sverige också införskaffa nya system inom ramen för Nato. CV90120 är därför ett system som bidrar till försvaret av Sverige, men är även en förmågehöjning för Nato och alliansens försvar av den arktiska regionen. Tillsammans med subarktiskt utbildad personal och CV90120 har Nato ytterligare fler taktiska möjligheter att hindra eller avskräcka väpnade angrepp i den arktiska regionen.

Kostnad kontra effektivitet

Det finns alltid frågetecken kring kostnad kontra effektivitet vid införskaffning av ny materiel. Vissa kan påstå att den befintliga materielen är tillräcklig för att hindra ett väpnat angrepp och att det därför inte finns något behov av CV90120. Enligt regeringen ska Sverige vara en pålitlig och trovärdig medlem i Nato.[6] Detta kan åstadkommas bland annat genom pålitliga och trovärdiga system som effektivt kan lösa tilldelade uppgifter i flera olika miljöer. Försvarsmaktens stridsfordonssystem börjar närma sig 40 år i tjänst och kan därför anses ha passerat sin livslängd med hänsyn till dagens teknikutveckling. Kostnadsfrågan bör inte vara ett relevant motargument då CV90120 bidrar till en avsevärd förmågehöjning för Sverige och därför inom Nato. Genom att införskaffa specifika stridsfordonssystem baserat på den subarktiska miljön kommer Försvarsmakten också att lösgöra fler stridsvagnar till andra bataljoner.

Att se införskaffandet som en ineffektiv lösning genom att avsätta specifika system baserat på miljön är fel synsätt. Om mekaniserade bataljoner kunde få specifika uppgifter att lösa i skilda miljöer bör dessa ges förutsättningar med hänsyn till teknikutvecklingen, likt hur andra förband har förmåga att lösa andra typer av uppgifter som inte en mekaniserad bataljon löser i första hand. Detta möjliggör även att de stridsvagnar som används i Sveriges norra mekaniserade förband kan nyttjas för utbildning och övning i andra delar av Sverige.

Vägen framåt för Norrlands mekaniserade förband

Den taktiska rörligheten i det subarktiska klimatet är något som alltid kommer att vara relevant i en militär kontext. Det är en utmaning att bibehålla rörligheten samtidigt som inga kompromisser genomförs på systemens eldkraft. Vägen framåt för Försvarsmakten bör vara att fokusera på hur detta kan uppnås och vilka system som löser uppgiften effektivast i avsedd miljö. CV90120 kan lösa problematiken med den taktiska rörligheten och samtidigt vara bidragande till en förmågehöjning. Detta resulterar i att Sveriges norra mekaniserade förband kan lösa uppgifter mer effektivt inom den arktiska regionen och på så sätt fortsätta att vara en pålitlig och trovärdig medlem i Nato.

Lösningen på stridsvagnars begränsade taktiska rörlighet i subarktiskt klimat är att byta plattform för tunga vapensystem till CV90120. På så sätt är inte systemet begränsat av terrängen och stridsvagnarna kan användas till mer än konstanta duellsituationer längs vägarna. Detta innebär också ett starkare försvar av norra Sverige genom bibehållen taktisk rörlighet med bättre eldkraft.

Författaren är fänrik vid Skaraborgs regemente, P4.

Noter

1. *Handbok Markstrid – Motståndaren*, Försvarsmakten, 2021, s 106.
2. Ibid.
3. *CV90120*, BAE Systems, *https://www.baesystems.com/en/product/cv90120--strong-agile-lethal*, (2024-06-10).
4. ”FMV beställer nya Stridsfordon 90”, *FMV*, 2024-05-21, *https://www.fmv.se/aktuellt--press/aktuella-handelser/fmv-bestaller-nya-stridsfordon-90/*, (2024-06-10).
5. ”The Future of the High North”, *Nato*, 2023-05-12, *https://www.act.nato.int/article/the-future-of-the-high-north/*, (2024-06-10).
6. ”Regeringens budgetssatsningar på det militära området 2024”, *Regeringskansliet*, 2023-09-22, *https://www.regeringen.se/artiklar/2023/09/regeringens-budgetsatsningar-pa-det-militara-omradet-2024/*, (2024-06-10).